



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2888/2024
16.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душица Глишовић, адвокат из ..., против туженог „Спорт Агент“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Давор Јевремовић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1623/24 од 18.04.2024. године, у седници одржаној 16.10.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1623/24 од 18.04.2024. године и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 105/23 од 08.02.2024. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1623/24 од 18.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеву П1 105/23 од 08.02.2024. године којом је поништено решење туженог о престанку радног односа тужиоца број ../2023 од 05.06.2023. године као незаконито и тужени обавезан да тужиоца врати на посао, да га пријави на обавезно социјално осигурање од престанка радног односа до враћања на рад и да му надокнади парничне трошкове од 245.240,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, из свих разлога предвиђених Законом о парничном поступку.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредби чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 372. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а тужени у ревизији не конкретизује друге битне повреде

одредаба поступка због којих се овај правни лек може изјавити по члану 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП. Међутим, због погрешне примене материјалног права нису утврђене све битне чињенице.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац, запослени је са туженим послодавцем закључио 21.05.2020. године уговор о раду на неодређено време, за радно место радника у ... служби, са местом рада у Хотелу „Црни Врх“ на Дивчибарима. Спорним решењем тужиоцу је отказан уговор о раду као технолошком вишку по члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду са даном 05.06.2023. године и исплаћена му је отпремнина. Разлог доношења решења је измена Правилника о организацији и систематизацији радних места туженог од 29.05.2023. године, којом је у ... служби туженог смањен број извршилаца са четири на три. Одлуком туженог од 28.05.2023. године образована је комисија из редова запослених, са задатком да утврди ко је од четири запослена у оквиру ... службе у последње две године најмање допринео процесу рада, односно учинку службе, какав је однос имао према другим запосленима или руководећим органима и време проведено на раду. Оспорено решење донето је у складу са предлогом ове комисије. Након престанка радног односа тужиоца, тужени није примао друга лица на рад у ... службу.

Нижестепени судови, позивом на одредбе чланова 179. став 5. тачка 1, 185. и 193. Закона о раду, налазе да је оспорено решење незаконито, пошто не садржи разлоге о узроцима престанка потребе и смањења броја извршилаца у ... служби, а осим тога, разлози због којих је конкретно тужилац проглашен технолошким вишком у решењу су само паушално наведени. Тужилац је имао здравствене проблеме због којих је оправдано изостајао са посла, па време проведено на раду није могло бити примењено као критеријум за престанак радног односа.

По становишту Врховног суда, због погрешне примене материјалног права, нижестепени судови нису утврдили све битне чињенице које омогућују оцену правилности закључка да је спорно решење незаконито.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 95/18) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, ако услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла и дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 182. став 1. Закона о раду прописано је да ако откаже уговор о раду запосленом у случају из члана 179. став 5. тачка 1. тог закона, послодавац не може на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа.

Чињенично је утврђено да је према изменама Правилника туженог од 29.05.2023. године у ... служби предвиђено смањење броја извршилаца са четири на три, да је тужени у сврху утврђења који запослени представља технолошки вишак образовао комисију са задатком да по унапред задатим критеријумима достави предлог, те да је спорно решење донето на основу предлога те комисије. Институт „забране злоупотребе права“ штити запосленог као опште важећи принцип у уговорном праву (члан 13. ЗОО), који се примењује и у области рада. Злоупотреба права постоји када послодавац у поступку давања отказа испоштује форму, али не и

суштинске разлоге института технолошког вишка, као посебног отказног разлога. Из члана 179. став 5. тачка 1. и правила која су садржана у члановима 153. – 162. Закона о раду произилази да је сврха института технолошког вишка отпуштање радника због боље организације, технолошких промена и због економских промена. Право да организује процес рада у сврху обављања регистроване делатности представља аутономно право послодавца, па се не може прихватити закључак нижестепених судова да је оспорено решење незаконито јер не садржи разлоге о узроцима за престанак потебе и смањења броја извршилаца у ... служби.

Чињенично је утврђено да је доношењу спорног решења претходио поступак комисије туженог да према унапред одређеним критеријумима изложи конкуренцији више запослених у ... служби, као и да је спорно решење донето у складу са предлогом те комисије. Према разлозима решења, које је приложено списима, комисија је проценила да је радни учинак тужиоца убедљиво најслабији у односу на остале запослене на истом радном месту, као и да је тужилац у односу са осталим запосленима хотела, те руководећим органима хотела, најмање допринео несметаном процесу рада и укупном учинку ... службе.

Произилази да нижестепени судови неосновано констатују да су разлози због којих је престала потреба за радом тужиоца само паушално наведени.

Стога је обавеза првостепеног суда да у поновљеном поступку недвосмислено утврди да ли су запослени туженог у ... служби вредновани од стране комисије по свим задатим критеријумима, као и који од критеријума је послужио за закључак комисије, наведен у разлозима оспореног решења, да је тужилац најмање допринео несметаном процесу рада и укупном учинку ... службе.

Пошто разјасни наведене чињенице, првостепени суд ће бити у прилици да донесе закониту одлуку о постављеном тужбеном захтеву и трошковима целог поступка.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**